

Sygn. akt II Ka 763/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Marzena Głuchowska

przy udziale Prokuratora Jarosława Kowalczyka

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2020 r.

sprawy **W. K.**

oskarżonego z art. 226 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora i oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 24 maja 2019 r. sygn. akt II K 1369/18

I. wyrok zmienia w ten sposób, że w kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu w miejsce art. 12 kk wskazuje art. 12§1 kk ;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od opłaty za II instancje i wydatków postępowania odwoławczego przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 763/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 24 maja 2019 r. sygn. akt II K 1369/18

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p><u>zarzuty zawarte w apelacji oskarżonego:</u></p> <p>- naruszenie przepisów postępowania polegające na rozpoznaniu sprawy pod nieobecność oskarżonego oraz bez udziału adwokata,</p> <p>- rażąca surowość orzeczonej kary</p> <p><u>zarzut zawarty w apelacji prokuratora:</u></p> <p>obraza przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 12§1 kk, poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy z dniem 15 listopada 2018 r. zaczęła obowiązywać nowelizacja kodeksu karnego, która wprowadziła do art. 12 kk §1 i §2, w wyniku czego odpowiednikiem art. 12 kk sprzed nowelizacji jest obecnie art. 12 §1 kk, czemu sąd w wyroku powinien był dać wyraz w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu kierując się dyspozycją art. 4§1 kk</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p>X niezasadny</p> <p>X zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p><u>Zarzuty zawarte w apelacji oskarżonego</u> nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.</p> <p>W szczególności odnosi się to do podniesionego przez autora apelacji braku obrońcy w trakcie postępowania przed Sądem in rem. Sytuacje, w których udział obrońcy w postępowaniu jest obligatoryjny przewidują art. 79§1 i §2 kpk, art. 80 kpk. W przedmiotowej sprawie zaistniały uzasadnione wątpliwości co do poczytalności W. K., co skutkowało wywołaniem opinii sądowo-psychiatrycznej jeszcze na etapie postępowania przygotowawczego postanowieniem prokuratora z 10 sierpnia 2018 r. Spowodowało to z kolei wyznaczenie obrońcy z urzędu zarządzeniem Prezesa Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 14 sierpnia 2018 r. Biegli dokonali badania oskarżonego w dniu 13 września 2018 r., zapoznali się także z dokumentacją medyczną z dotychczasowego leczenia psychiatrycznego. W opinii opracowanej i złożonej 14 września 2018 r. biegli nie stwierdzili u W. K. objawów choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego, które znosiłyby lub w znacznym stopniu ograniczały możliwość rozpoznania znaczenia zarzucanego mu czynu lub pokierowania swoim postępowaniem. Rozpoznali u badanego osobowość paranoiczną, nie dającą podstaw do kwestionowania poczytalności w stosunku do zarzucanego mu czynu, a stan psychiczny oskarżonego nie stanowi przeszkody do jego uczestnictwa w postępowaniu</p>	

sądowym i do prowadzenia obrony w sposób samodzielny i rozsądny. W związku z taką treścią opinii, zarządzeniem z dnia 17 września 2018 r. zwolniony został dotychczasowy obrońca z urzędu. Tego rodzaju decyzja zgodna była z procedurą, w szczególności z treścią art. 79§4 kpk, który w obecnym brzmieniu stanowi, iż w przypadku uznania za uzasadnioną opinię biegłych, że nie zachodzą okoliczności, o jakich mowa w art. 79§1 pkt 3 i 4 kpk Sąd orzeka, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy i z taką właśnie sytuacją mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Treść tego przepisu obliguje wprost sąd (sąd orzeka) do podjęcia tego rodzaju decyzji, a podstawą jej wydania jest uznanie opinii biegłych za uzasadnioną. Zdaniem Sądu Okręgowego nie może być wątpliwości, że tego określenia należy użyć w odniesieniu do opinii sądowo-psychiatrycznej, którą biegli sporządzili w przedmiotowej sprawie. Biegli przed jej sporządzeniem dokonali badania oskarżonego, zapoznali się z dotyczącą go dokumentacją medyczną. Pozwala to uznać, że opinia ta, jako oparta na zebranych w sprawie materiale dowodowym oraz wiedzy biegłych jest jasna, pełna i niesprzeczna. Nie pojawiły się żadne okoliczności, które mogłyby tę opinię podważyć, czy zakwestionować. W sprawie nie istniały przesłanki do ustanowienia obrońcy z urzędu w oparciu o inne podstawy.

Niezasadny jest także drugi z zarzutów dotyczących rzekomego naruszenia przepisów postępowania, a polegający na rozpoznaniu sprawy pod nieobecność oskarżonego. Jedyne rozprawy przed Sądem Rejonowym

miała miejsce 17 maja 2019r., na którą oskarżony nie stawił się pomimo tego, że był prawidłowo zawiadomiony o rozprawie – osobiście odebrał zawiadomienie. W tej sytuacji Sąd meriti miał pełne podstawy do prowadzenia rozprawy przy niestawiennictwie oskarżonego, skoro brak było podstaw do uznania jego obecności za obowiązkową.

Brak jest również podstaw do uznania, iż orzeczona kara wobec W. K. jest rażąco surowa. Wobec oskarżonego orzeczona została kara 5 miesięcy pozbawienia wolności. Jest to wprawdzie kara rodzajowa najsurowsza spośród kar przewidzianych w sankcjach art. 216§1 kk i art. 226§1 kk, jednakże kara ta spełnia kryteria i odpowiada dyrektywom wymiaru kary o jakich mowa w art. 53 kk. Przede wszystkim bowiem podkreślić należy, iż przestępcze działanie oskarżonego nie polegało na jednorazowym, indywidualnym spontanicznym działaniu. W okresie od 6 do 24 kwietnia W. K. wielokrotnie znieważał pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i to zarówno w formie pisemnej, jak i słowami wypowiedzianymi w trakcie połączeń telefonicznych. Uzasadnienie wyroku nie jest przeznaczone do dosłownego cytowania słownictwa używanego przez oskarżonego, jednakże z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie może być wątpliwości, że używane określenia miały charakter obelżywy i obraźliwy, zmierzający do wywołania poczucia krzywdy u osoby, do której były kierowane, a jednocześnie wskazują na duży stopień nasilenia złej woli sprawcy tego czynu. Oceniając wymiar kary należy także

mieć na uwadze dotychczasową wieloletnią karalność oskarżonego. Jak dotychczas W. K. skazany został 6-krotnie, w tym w większości na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania. Świadczy to o nieskuteczności kar dotychczas orzekanych, a jednocześnie stanowi przeszkodę do orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (art. 69§1 kk). Dlatego biorąc pod uwagę całokształt istniejących w sprawie okoliczności wpływających na wymiar kary – tych obciążających i łagodzących, nie sposób uznać, aby wymierzona przez Sąd meriti kara 5 miesięcy pozbawienia wolności, a więc znacznie poniżej górnej granicy sankcji przewidzianej w art. 226§1 kk, mogłaby zostać uznana za rażąco surową.

Sąd Okręgowy uznaje za zasadne w tym miejscu odniesienie się do sytuacji, jaka zaistniała już po odbyciu się ostatniej rozprawy odwoławczej w dniu 20 lutego 2020 r. Na tej rozprawie Sąd Odwoławczy odroczył wydanie wyroku do dnia 25 lutego 2020 r. godz. 12.00. Tego samego dnia, 20 minut przed wyznaczonym terminem ogłoszenia wyroku wpłynęło pismo oskarżonego o „przywrócenie na nowo zamkniętej rozprawy z dn. 20.II.2020 r.” wraz z dołączoną dokumentacją medyczną i zaświadczeniami lekarskimi pochodzącymi od lekarza sądowego, które stwierdzały niezdolność do stawiennictwa oskarżonego przed sądem w dniach 20 lutego (dzień rozprawy odwoławczej) i 25 lutego (dzień ogłoszenia wyroku) . Nie dokonując merytorycznej oceny przywołanych wyżej zaświadczeń, z których jedno wydane zostało

ex post w odniesieniu do możliwości stawiennictwa na rozprawie stwierdzić należy, że nie mogły one stanowić podstawy do odstąpienia od ogłoszenia wyroku przez Sąd Okręgowy. Oskarżony o terminie rozprawy z dnia 20 lutego 2020 r. został prawidłowo zawiadomiony po bezskutecznym 2-krotnym awizowaniu przesyłki. Podśądny nie stawiał się, a jego obecność nie była obowiązkowa (art. 450§2 kpk, a contrario), dlatego nie było żadnych przeszkód do merytorycznego rozpoznania sprawy w II instancji. Znamienne jest także i to, że przywołane wyżej zaświadczenia lekarza sądowego wydane zostały 24 lutego 2020 r., natomiast do Sądu Okręgowego wpłynęły następnego dnia kilkadziesiąt minut po ogłoszeniu wyroku, co świadczy o intencjonalnym działaniu oskarżonego.

Zarzut zawarty w apelacji prokuratora jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Aktualnie art. 12 kk składa się z 2 paragrafów, z których pierwszy stanowi odzwierciedlenie pierwotnej treści art. 12. Dlatego właściwym przy kwalifikacji prawnej było powołanie nowego brzmienia rozważanego przepisu.

Wniosek

Wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności.

O zmianę wyroku i przywołanie w kwalifikacji prawnej czynu art. 12§1 kk w miejsce art. 12 kk

niezasadny
częściowo zasadny
zasadny

Zwięzłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Zarzuty podniesione w apelacji są niezasadne, dlatego wniosek o zmianę wyroku nie mógł zostać uwzględniony w części dot. apelacji oskarżonego. Zasadność zarzutu skutkowała zmianę kwalifikacji prawnej czynu.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwięzłe o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
-----	-----
Zwięzłe o powodach utrzymania w mocy	
-----	-----
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

<i>kwalifikacja prawna czynu</i>	
Zwięźle o powodach zmiany	
wskazane w pkt 3 uzasadnienie	

<i>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i>		
<i>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</i>		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Sytuacja materialna (niskie dochody, brak majątku podlegającego ewentualnej egzekucji) uzasadnia stosownie do treści art. 624§1 kpk zwolnienie oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za II instancję.

7. PODPIS